

Nr 50.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om tillfällig förlängning av skyddstid för litterära och musikaliska verk; given Stockholms slott den 9 februari 1951.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om tillfällig förlängning av skyddstid för litterära och musikaliska verk.

GUSTAF ADOLF.

Herman Zetterberg.

F ö r s l a g
till
L a g
om tillfällig förlängning av skyddstid för litterära och
musikaliska verk.

Häri genom förordnas som följer.

Den uteslutande rätt som enligt lagen om rätt till litterära och musikaliska verk tillerkänts författare till sådant verk skall, i den mån rätten enligt bestämmelserna i nämnda lag skolat upphöra något av åren 1942—1956, gälla intill utgången av år 1957; dock skall vad nu sagts ej medföra förlängning av den skyddstid som anges i 32 § 1).

Vad i 30 § nämnda lag eller i författning, som utfärdats med stöd av samma paragraf, finnes föreskrivet om tillämpligheten av lagens bestämmelser skall gälla jämväl stadgandet i första stycket.

Genom denna lag upphäves lagen den 3 maj 1946 (nr 174) om tillfällig förlängning av skyddstid för litterära och musikaliska verk.

Denna lag har ej avseende å framförande av musikaliskt verk före den 1 januari 1947.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 januari 1951.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, ANDERSSON, LINGMAN.

Efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, fråga om *tillfällig förlängning av skyddstiden för litterära och musikaliska verk* samt anför följande.

Gällande bestämmelser om skyddstid.

De nu gällande bestämmelserna om författares befogenheter återfinnas i lagen den 30 maj 1919 om rätt till litterära och musikaliska verk. I 1 § uppräknas de verk, som skyddas enligt lagen. Till dessa verk höra bland andra skrift, muntligt föredrag och musikaliskt verk. I 2 § angivas de huvudsakliga befogenheter som lagen förlänar upphovsmannen till ett skyddat verk. Där stadgas, att han — med vissa inskränkningar, som angivas i lagen — äger uteslutande rätt att genom tryck, fotografi eller på annat sätt mångfaldiga sitt verk, att offentligen föredraga skrift eller muntligt föredrag, utföra musikaliskt verk eller uppföra dramatiskt eller mimiskt verk samt att medelst kinematografi offentligen framföra eller genom radio utsända sitt verk. Till mångfaldigande hänföres jämväl att överföra ett verk på mekaniskt tal- eller musikinstrument eller på vals, platta, band eller annan till dylikt instrument hörande inrättning. Där ett sålunda överfört verk genom instrumentet återgives, anses detta såsom föredragande eller utförande av verket. Enligt 3 § omfatta författares nu återgivna befogenheter jämväl verket i översättning eller bearbetning.

Om *skyddstidens längd* gäller följande.

Författares — varmed här avses även kompositörers — rätt till sina verk varar enligt 1919 års lag i allmänhet intill 30 år efter författares död (20 §). Delvis medförde 1919 års lag en förkortning av skyddstiden, ty enligt den därförut gällande 1877 års lag om äganderätt till skrift varade skyddet beträffande den ena av författares viktigaste befogenheter, rätten att *mångfaldiga* verket, i 50 år från författares död, medan rätten till of-

fentligt framförande var begränsad då som nu. Enligt en övergångsbestämelse i 1919 års lag gäller den längre skyddstiden alltså beträffande verk som *utgivits* före 1920.

Enligt 1919 års lag och dess övergångsbestämmelser varar alltså skyddstiden i allmänhet:

1. Beträffande rätten till mångfaldigande:
 - a) För verk som utgivits före 1920 t. o. m. 50 år e. förf. död.
 - b) » » » » senare » 30 » » » »
2. Beträffande rätten till offentligt utförande t. o. m. 30 år e. förf. död.

Särskilda regler gälla för anonyma och pseudonyma verk samt för sådana verk, som författats av flera gemensamt, icke i den betydelsen att olika personer självständigt författat skilda delar därav utan så att två eller flera gemensamt författat verket. I förra fallet varar skyddstiden 30 år från publiceringen — i detta fall utan undantag beträffande verk som äro äldre än 1919 års lag — (22 §) och i senare fallet räknas de förut angivna tiderna från den sist avlidne författarens dödsår (21 §).

I samtliga fall räknas tiden i hela kalenderår, d. v. s. skyddstiden utlöper exempelvis den 31 december trettionde året efter författarens dödsår.

Fråga om ändring av skyddstiden.

Då skyddstiden beträffande rätten till mångfaldigande år 1919 minskades på detta sätt, synes det ha varit av betydelse för avgörandet, att en trettioårig skyddstid gällde i några länder på kontinenten, från vilka man i Sverige ofta hämtade sina förebilder på rättsväsendets område, nämligen Tyskland, Österrike och Schweiz. Dessutom förelåg från dansk sida ett initiativ att de skandinaviska länderna gemensamt borde överväga en minskning av skyddstiden, vilken förut varit 50 år i hela Skandinavien.

Senare har en omsvängning ägt rum på detta område. I den internationella Bernkonventionen till skydd för litterära och konstnärliga verk, till vilken Sverige är anslutet sedan 1904, har från 1908 varit inskriven en regel om femtioårig skyddstid, men denna har intill 1948 icke varit obligatorisk. Redan vid unionens konferens i Rom 1928 arbetades från många håll på att göra regeln obligatorisk, men detta genomfördes först vid den därpå följande konferensen, i Bryssel 1948. Under mellantiden hade allt flera länder gått över till femtioårig skyddstid, bland dem Tyskland och Österrike. I Europa är det nu utom Sverige endast Rumänien, Schweiz och Turkiet, som ha kvar den trettioåriga skyddstiden och som måste ändra denna om de skola ratificera konventionen i dess nya lydelse.

Frågan om en sådan utsträckning av skyddstiden är ett av de spørsmål vars utredning uppdragits åt auktorrättskommittén. Denna tillsattes 1939 för att i nordisk samverkan omarbeta vår lagstiftning om rätt till litterära och konstnärliga verk, men det nordiska arbetet hindrades i stor utsträck-

ning genom kriget. Arbetet återupptogs med deltagande från alla de nordiska länderna först 1946, och 1949 voro kommittéerna färdiga med ett lagutkast i ämnet, i stort sett likalydande i alla länderna. Nu återstår utarbetande av motiv.

Skyddstidens längd är i de övriga nordiska länderna 50 år — det förut omnämnda danska initiativet till en förkortning därav fullföljdes aldrig — och för den svenska kommitténs del innebär dess anslutning till en gemensam nordisk lagtext ett förslag om att Sverige skall införa denna längre skyddstid.

1942 års provisoriska lag.

Redan under det av kriget framtvingna uppehållet i det nordiska kommittéarbetet blev frågan om skyddstidens längd i Sverige aktuell av ett särskilt skäl, nämligen att år 1942 trettio år förflutit efter August Strindbergs död. I fråga om det stora flertalet författare har ju frågan om rätten till deras verk icke stor betydelse så lång tid efter deras bortgång. Men några få av litteraturens största namn ha ännu vid den tiden en så stor läsekrets, att frågan har ekonomisk betydelse. På grund av övergångsbestämmelsen om femtioårig skyddstid för verk utgivna före 1920 skulle saken emellertid icke ens i fråga om Strindberg haft större betydelse, om det ej förhållit sig så, att det ekonomiskt viktigaste för Strindbergs arvingar varit och är uppföranderätten till hans dramatiska produktion, och denna rätt faller icke under övergångsbestämmelsen utan skulle ha upphört att gälla den 31 december 1942.

Efter motion av herr Holmbäck hemställde 1942 års riksdag till Kungl. Maj:t om förslag till provisorisk förlängning av skyddstiden för sådana litterära verk som tillkommit före den 1 januari 1920. Med anledning härav framlades vid samma riksdag i proposition nr 363 förslag till lag om tillfällig förlängning av skyddstid för litterära verk. Propositionen bifölls av riksdagen och lagen utfärdades den 30 juni 1942 (nr 510).

Den gällde endast utföranderätt beträffande litterära verk, alltså icke rätten att mångfaldiga sådana verk och icke i något avseende rätten till musikaliska verk. Lagen innebar, att om utföranderätt till litterärt verk enligt vanliga regler skulle ha upphört vid utgången av något av åren 1942—1946, denna rätt förlängdes att gälla intill utgången av år 1947.

För denna lagstiftning anfördes i huvudsak två skäl. Det ena av dem hänför sig till en av de viktigare reformfrågor, som beröras av den pågående utredningen, nämligen spörsmålet om skydd för de ideella värdena hos litterära och konstnärliga verk, alltså skydd mot förvanskning och profanering exempelvis genom otillåtlig bearbetning och travestering. Särskilt kan sådant skydd vara påkallat för litteraturens största och värdefullaste verk. Om ett sådant skydd skulle införas vid den blivande revisionen av vår författarlagstiftning, vore det beklagligt om August Strindbergs verk skulle förbli oskyddade av den anledningen, att skyddstiden för dem nyli-

gen utlöpt. Ännu ett skäl för en utsträckning av skyddstiden vore att flera av Strindbergs efterlevande levde under bekymmersamma ekonomiska villkor. Det anmärktes tillika att man med denna åtgärd icke åsyftade att taga ställning till frågan om lagstiftningens framtida utformning.

1946 års provisoriska lag.

Av förut antydda skäl räckte den sålunda genomförda, provisoriska förlängningen icke till för att den behåddade lagrevisionen skulle hinna slutföras inom samma tid, utan år 1946 antogs en ny provisorisk lag i samma ämne. Därvid utvidgades emellertid lagen även till musikaliska verk och utsträcktes samtidigt att gälla alla rättigheter som tillkomma författare och kompositörer, icke endast utföranderätten.

Om lagens utvidgning till musikaliska verk hade *musikaliska akademien* gjort framställning, vari bl. a. framhölls, att år 1948 skyddstiden utlöpte för kompositören Emil Sjögrens verk, vilket skulle vara beklagligt icke minst med tanke på det hängivna arbete, som dennes änka utförde för att göra hans verk kända även i utlandet. I propositionen i ämnet (nr 153) framhölls, att en anledning till begränsningen av 1942 års lag till litterära verk torde ha varit, att tillvaratagandet av de svenska kompositörernas rätt då ännu icke fått en ur allmän synpunkt fullt tillfredsställande organisatorisk reglering. Sedan dess hade emellertid Kungl. Maj:t fastställt nya stadgar för den av svenska kompositörer för tillvaratagandet av utföranderättigheter bildade sammanslutningen STIM, innebärande bl. a. ett betydande allmänt inflytande i denna förenings ledning.

I enlighet härmed fick lagen det innehåll, att den uteslutande rätt som enligt 1919 års lag om rätt till litterära och musikaliska verk tillerkänts författare till sådant verk skulle, i den mån rätten enligt bestämmelserna i nämnda lag skolat upphöra något av åren 1942—1951, gälla intill utgången av år 1952. Lagen utfärdades den 3 maj 1946 (nr 174).

Innebörden av 1946 års lag kan sägas vara trefaldig. Den har

dels i fråga om sådana utföranderättigheter till litterära verk, som skulle ha utlöpt 1942—1946, ersatt 1942 års lag — vilken nu upphävdes — och förlängt dem t. o. m. 1952,

dels i fråga om alla övriga rättigheter, som utlöpt 1942—1945, återupplivat desamma att gälla t. o. m. 1952,

dels i fråga om rättigheter av alla slag, som skulle ha utlöpt 1946—1951, förlängt dem t. o. m. 1952.

Delvis innebar 1946 års lag alltså ett återupplivande av rättigheter, som redan upphört. Det framhölls i propositionen, att detta hade sina betänkligheter, men att det å andra sidan icke vore någon principiell nyhet att införa skydd för äldre verk i vissa hänseenden, där skydd ej förut åtnjutits.

Förslag om ytterligare provisorisk förlängning av skyddstiden.

Den 20 november 1950 har *auktorrättskommittén* till chefen för justitiedepartementet avgivit förslag om en ytterligare provisorisk förlängning av skyddstiden för litterära och musikaliska verk, motsvarande 1946 års lag i samma ämne och avseende en förlängning på ytterligare fem år. Kommittén har därvid anfört, att då skyddstiden för litterära och musikaliska verk provisoriskt förlängdes genom 1946 års lag avsikten därmed varit, att arbetet på en revision av vår lagstiftning om rätt till dylika verk skulle hinna genomföras till år 1951 och att statsmakterna skulle vid denna revision ha möjlighet att, om så befundes lämpligt, besluta om definitiv förlängning av skyddstiden. Detta program hade emellertid av olika skäl ej kunnat genomföras. Lagstiftningsarbetet i fråga beräknades kräva ännu något år — tiden kunde svårigen angivas mera exakt — och en ytterligare, provisorisk förlängning vore därför påkallad.

Vid kommitténs skrivelse har fogats en av dess sekreterare författad promemoria med förslag till ny provisorisk lag.

Angående kommitténs arbete anfördes i promemorian följande:

Då 1946 års lag antogs, hoppades man, att arbetet på en revision av auktorrättslagstiftningen skulle hinna slutföras till 1951. Detta program har emellertid icke kunnat fullföljas. Lagstiftningsarbetet i fråga är mycket vidlyftigt; man har, i syfte att få en så långt möjligt gemensam nordisk lagstiftning, icke stannat vid reformer på enskilda punkter utan utarbetat en helt ny lagtext, avsedd att ersätta de båda lagarna av 1919 om rätt till litterära och musikaliska verk och om rätt till verk av bildande konst. För detta ändamål ha de nordiska auktorrättskommittéerna under åren 1946—1949 hållit tre längre möten och dessemellan haft ingående överläggningar och skriftväxling med intresserade organisationer och andra sakkunniga. Vid möte i Köpenhamn hösten 1949 ha kommittéerna enats om en lagtext, som skall ligga till grund då kommittéerna var i sitt land utarbета sina förslag. För den svenska kommittén återstår nu ett vidlyftigt arbete med att författa motiv.

Det är med hänsyn till arbetets art och omfattning mycket svårt att bedöma, när proposition till riksdagen i detta ämne kan väntas. Särskilt bör uppmärksammas att under den kommande remissbehandlingen och handläggningen i departementet kunna uppkomma nya frågor, som göra det önskvärt att återknyta det nordiska samarbetet, exempelvis i form av överläggningar mellan vederbörande departement. Det är därför skäl att räkna med möjligheten av ytterligare förskjutningar i tiden. Med hänsyn härtill synes man för enkelhetens skull kunna göra förlängningen nu för samma tid som enligt de båda föregående provisoriska lagarna, nämligen fem år. Det finns visserligen all anledning tro, att detta är en onödigt lång tid och att lagrevisionen skall bli färdig dessförinnan, men det innebär ju ingen olägenhet att vara på den säkra sidan.

Till frågan om en ytterligare provisorisk förlängning anfördes i promemorian vidare, att de sakliga skälen för en förlängning vore i stort desamma som tidigare. Vid den blivande revisionen måste statsmakterna taga ställning till frågan om en utvidgning av skyddstiden från 30 till 50 år; en

sådan ändring vore nödvändig om Sverige skulle ratificera Bernkonventionen i dess senaste lydelse. För att ej föregripa detta avgörande vore det påkallat att tiden provisoriskt utsträcktes, så att statsmakterna hade fria händer. Det borde ju om möjligt undvikas, att en rättighet först utlocknade och kort därefter återupplivades. Såsom första lagutskottet uttalat i utlåtande (nr 47) över herr Holmbäcks motion år 1942, vore det tillräcklig motivering för en provisorisk lagstiftning att förebygga dylika luckor i skyddstiden.

Den 17 oktober 1950 hava *August Strindbergs arvingar*, nämligen Karin Smirnoff, född Strindberg, Kerstin Strindberg, Anne-Marie Wyller, född Strindberg, Astrid Hector, Clarence von Philp, Olga Strindberg och Erik Strindberg, gjort en framställning av samma innebörd och därvid anført:

Den tidigare provisoriska lagstiftningen har i avsevärd mån påverkats av hänsynen till Strindbergs efterlevandes ekonomiska förhållanden. Härutinnan har ej någon förändring skett sedan år 1946. Samtliga arvingar äro i hög grad beroende av den avkastning som den litterära kvarlåtenskapen ger. Avkastningen, som varierar ganska avsevärt från år till år, härrör till alldeles övervägande del ur teateruppföranden och filmatisering av Strindbergs dramatiska verk. Den dag då skyddet för Strindbergs verk och därmed förknippade intäkter upphör, kommer flertalet av delägarna att försättas i en i hög grad bekymmersam ekonomisk situation.

Så länge skydd för Strindbergs verk består, är det även för rättsinnehavarna möjligt att utöva kontroll över de former, varunder de dramatiska verken resp. bearbetningar av desamma komma till uppförande. Att denna möjlighet står rättsinnehavarna till buds är för dem en angelägenhet av en grundläggande betydelse, som vida överskuggar den ekonomiska sidan av problemet.

Yttranden.

Över auktorrättskommitténs förslag samt framställningen från Strindbergs arvingar hava yttranden inhämtats från svenska akademien, musikaliska akademien, styrelserna för kungl. teatern och för kungl. dramatiska teatern, Sveriges författareförening, svenska bokförläggareföreningen, föreningen svenska tonsättare, föreningen svenska kompositörer av populärmusik, föreningen svenska tonsättares internationella musikbyrå (STIM), svenska musikförläggareföreningen, föreningen Sveriges filmproducenter, folkbildningsförbundet och aktiebolaget Radiotjänst.

I samtliga yttranden har förslaget tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Detaljfrågor.

Då fråga uppkommer om ytterligare provisorisk förlängning av skyddstiden, är angående detaljbestämmelserna i 1946 års lag följande att beakta.

Från huvudregeln om provisorisk förlängning av rättigheter, som skulle ha utlöpt tiden 1942—1951, u n d a n t a g e s sådan skyddstid som anges i

32 § 1) i 1919 års lag. Därmed avses den förut omnämnda övergångsbestämmelsen, enligt vilken rätten att mångfaldiga verk, som utgivits före den 1 januari 1920, alltjämt — såsom enligt äldre rätt — skall gälla 50 år efter författarens död. Denna skyddstid skall naturligtvis ej förlängas.

Vidare innehåller 1946 års lag en bestämmelse om tillämpning internationellt av den utsträckta skyddstiden. 1919 års lag är så konstruerad (30 §), att den efter orden gäller endast till förmån för verk av svensk medborgare samt andra verk som första gången utgivits i Sverige. Kungl. Maj:t har emellertid enligt lagen rätt att sluta avtal med annat land av innehåll att de fördragsslutande länderna skola ömsesidigt tillämpa varandras auktorrättslagar på motpartens medborgare och på verk som utgivits i detta land. Olika sådana överenskommelser finnas, den viktigaste av dem Bernkonventionen, som omfattar de flesta av världens länder. Här om innehåller 1946 års lag en hänvisning.

Ett vanskligt spörsmål är det, vilken verkan förlängningen bör ha på redan ingångna avtal om överlåtelse av rättighet. De rättigheter, varom här är fråga, kunna fritt överlätas, och det är intet hinder för att en författare överläter för all framtid rätten till ett verk eller alla sina verk. Vid tillkomsten av 1942 års lag betonades emellertid, att den ekonomiska vinningen av den längre skyddstiden borde verkligen fullt komma författaren och hans efterkommande till godo. Det borde icke vara så, att den enda konsekvensen av förlängningen bleve att förläggare eller andra, som köpt rättigheterna, finge en opåräknad vinst. På grund härav stadgades i 1942 års lag, att om rättigheten överlåtits före den 1 juli 1942, överlåtelsen ej skulle gälla för förlängningstiden.

I 1946 års lag finns emellertid intet motsvarande stadgande. Om anledningen härtill anfördes i propositionen:

För att tillförsäkra författarens efterkommande hela vinsten av skyddstidens förlängning stadgades i 1942 års lag att en tidigare överlåtelse av författarrätt icke skulle omfatta den tid, med vilken rätten genom nämnda lag förlängdes. Om skyddstiden nu ytterligare förlänges, torde knappast finnas skäl att under alla förhållanden fränkänna en efter tillkomsten av 1942 års lag företagen överlåtelse verkan i vad överlåtelsen avser tid efter utgången av år 1947. Med hänsyn till statsmakternas tillmötesgående genom 1942 års lag kunna parterna vid överlåtelsen ha räknat med att den trettioåriga skyddstiden före sistnämnda tidpunkt skulle komma att ånyo förlängas och träffat avtal i enlighet härmed. När så är fallet, skulle det vara stötande, om överlåtelsen icke skulle kunna göras gällande. Beträffande de musikaliska verken, vilka ju icke omfattades av 1942 års lag, är förhållandet icke detsamma. Det skulle för deras del med samma fog som vid tillkomsten av 1942 års lag kunna meddelas en övergångsbestämmelse av nyssnämnd innebörd. Jag har likväl ansett det onödigt att meddela någon sådan bestämmelse. Om parterna ej nämnt något om förlängd skyddstid, torde nämligen avtalet, även utan stöd av uttryckligt stadgande, böra tolkas så, att det gäller allenast för den skyddstid som var gällande vid avtalets ingående. Och för det fall att kompositören verkligen avsett att upplåta rätt till sitt verk för en eventuellt förlängd skyddstid, torde det ur hans synpunkt saknas anledning att fränkänna avtalet laga verkan. Att överlämna frågan åt en tolk-

ning av förekommande avtal synes vara att föredraga framför en sådan ovillkorlig bestämmelse som den i 1942 års lag upptagna, vilken också synes ha vållat vissa olägenheter.

I den vid auktorrättskommitténs framställning fogade promemorian framhölls, att motsvarande problem uppkomme, då en helt ny lagstiftning i ämnet skulle införas, och auktorrättskommittén hade därför haft detsamma under övertvägande i anslutning till sitt huvudförslag. Olika fall av överlåtelse kunde tänkas, vilka i detta hänseende kunde bedömas på olika sätt, och det vore vanskligt att finna en övertygande gemensam lösning för alla dylika situationer. Utan att därmed föregripa avgörandet vid lagens definitiva genomförande syntes det vara skäl att vid den nu ifrågasatta, provisoriska förlängningen av skyddstiden, den tredje i ordningen, icke välja ännu en tredje lösning av detta detaljproblem utan stanna vid den som valdes 1946, d. v. s. att lagen icke upptoge någon bestämmelse i ämnet utan överlämnade åt praxis att tolka förekommande avtal i detta hänseende.

I 1946 års lag fanns slutligen en *ö v e r g å n g s b e s t ä m m e l s e* av innehåll, att densamma ej hade avseende å framförande av musikaliskt verk före den 1 januari 1947. Om en ny lag i ämnet skall helt ersätta 1946 års lag, bör denna övergångsbestämmelse finnas med även i den nya lagen.

Departementschefen.

Skyddstiden för litterära och musikaliska verk är för närvarande förlängd genom en provisorisk lag. Detta sammanhänger med att hela vår lagstiftning om författarrätten och vad därmed har samband är under omarbetning. Arbetet därmed bedrivs i samverkan mellan de nordiska länderna. En av de viktigaste frågorna i denna lagrevision gäller skyddstidens längd. Skyddet varar nu i regel till 30 år efter författarens död, men i de flesta andra länder, bland dem våra nordiska grannländer, är motsvarande tid 50 år. År 1948 infördes sistnämnda tidsregel även i den sedan gammalt gällande internationella konventionen på detta område, Bernkonventionen, och om vi vilja ratificera denna konvention i dess senaste lydelse måste vi alltså ändra vår lag på den punkten.

Det är emellertid icke anledning att föregripa detta avgörande, utan saken bör prövas i sitt sammanhang, då det fullständiga lagförslaget framlägges. Emellertid har det ansetts oskäligt, att de rättigheter för vilka skyddstiden utlöper medan man väntar på förslaget genomförande, skola definitivt gå förlorade, även om tiden sedermera i princip utsträcker. Vad som särskilt har aktualiserat denna fråga är att år 1942 skyddstiden för utföranderätten till August Strindbergs dramatiska arbeten skulle ha utlöpt, vilket varit beklagligt icke minst därför att hans arvingar äro mycket beroende av inkomsterna av dessa rättigheter. En viktig synpunkt har också varit behovet av skydd mot förvanskningar av Strindbergs verk. Därför förlängdes skyddstiden för utföranderätt provisoriskt genom en särskild lag 1942, vilken av nu antydda skäl kom att kallas »lex Strindberg». År 1946

ersattes denna av en ny provisorisk lagstiftning, som inbegrep alla rättigheter till såväl litterära som musikaliska verk. Utvidningen i fråga aktualiserades av att skyddstiden för kompositören Emil Sjögrens verk skulle ha utlöpt kort därefter, och 1946 års provisoriska lag har därför stundom kallats »lex Sjögren».

1946 års lag täcker de rättigheter för vilka skyddstiden skulle ha utgått under tiden 1942—51, och meningen var att revisionen av författarrätten skulle ha medhunnits till 1951. Detta har emellertid icke kunnat genomföras, och auktorrättskommittén, som är sysselsatt med detta lagstiftningsarbete, har därför föreslagit ännu en provisorisk förlängning på fem år. Det framhålles, att lagrevisionen icke skall behöva taga så lång tid, men att 1942 års lag ursprungligen avsåg fem år och 1946 års lag ytterligare fem, och då har det ansetts enklast att även denna förlängning gäller samma tid. Oförutsedda hinder kunna ju dessutom uppkomma för lagförslagens genomförande. Kommittén har framlagt ett förslag till ny provisorisk lag, som nära ansluter sig till 1946 års lag.

I samtliga yttranden, som inforrats över förslaget, har detta tillstyrkts, och jag vill biträda detsamma. Samma skäl för åtgärden föreligga nu som 1946, och vad som föreslås bör ses endast som en förlängning av den redan gällande provisoriska lagens giltighetstid. Även beträffande lagens detaljutformning vill jag i likhet med kommittén föreslå, att denna helt ansluter sig till 1946 års lag.

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över ett i enlighet med det anförda inom justitiedepartementet upprättat förslag till *lag om tillfällig förlängning av skyddstid för litterära och musikaliska verk*, av den lydelse bilaga¹ till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Lars Nordvall.

¹ Denna bilaga, som är likalydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 7 februari 1951.

N ä r v a r a n d e :

justitieråden STRANDBERG,
LJUNGGREN,
regeringsrådet BJÖRKHOLM,
justitierådet SJÖWALL.

Enligt lagrådet den 2 februari 1951 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 12 januari 1951, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag om tillfällig förlängning av skyddstid för litterära och musikaliska verk*.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av byråchefen för lagärenden i justitiedepartementet E. Hedfeldt.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:

Bengt Larson.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 9 februari 1951.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, ANDERSSON, LINGMAN.

Efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, lagrådets den 7 februari 1951 avgivna utlåtande över det till lagrådet den 12 januari 1951 remitterade förslaget till *lag om tillfällig förlängning av skyddstid för litterära och musikaliska verk*.

Med förmälan, att förslaget av lagrådet lämnats utan erinran, hemställer föredraganden, att förslaget måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Axel Nilsson.
